

2003-10-14

511-37417-03
1290-223

Vår referens

Miljöenheten
Anders Larsson
040/044- 25 22 83

Enligt Sändlista

**Fastställelse av skötselplan för naturreservatet Maltesholm
i Kristianstads kommun**
(2 bilagor)

Länsstyrelsen har utarbetat förslag till skötselplan för naturreservatet Maltesholm i Kristianstads kommun. Naturreservatet bildades den 14 oktober 2003.

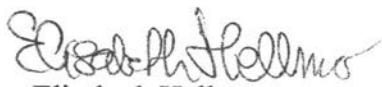
Förslaget har remissbehandlats.

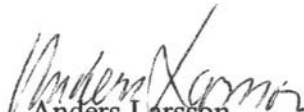
LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken mm fastställer Länsstyrelsen skötselplanen 2003-10-14 för naturreservatet Maltesholm (bilaga 1) att gälla tills vidare.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 2.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit t f miljöchef Elisabeth Hellmo, beslutande och Anders Larsson, föredragande.

Elisabeth Hellmo

Anders Larsson

Bilagor

1. Skötselplan för naturreservatet Maltesholm, 2003-10-14
2. Hur man överklagar

Sändlista, se baksidan

Spilbeslut031014

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro/Bankgiro	E-post	www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	040-25 20 00 vx	040-25 22 55	6 88 11-9	lansstyrelsen@m.lst.se	www.m.lst.se
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	044-25 20 00 vx	044-25 22 55	5050-3739		

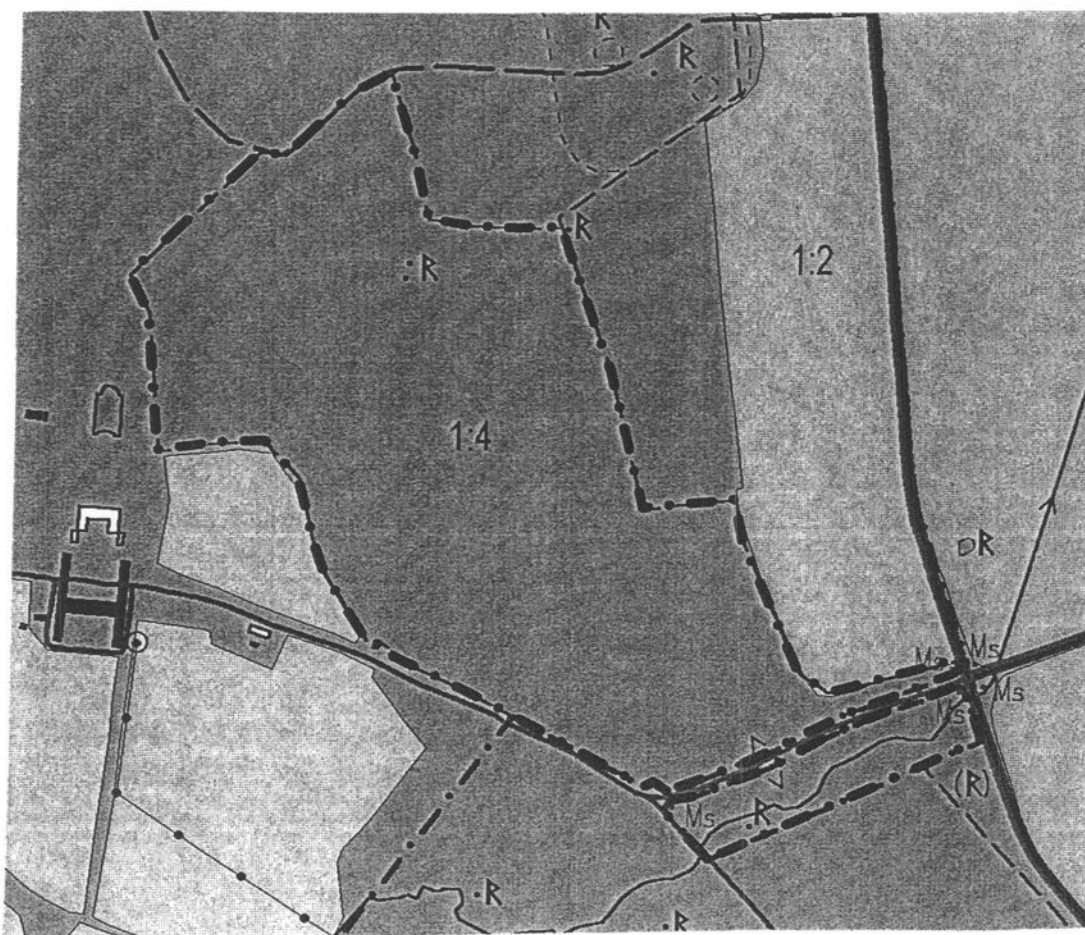

Skötselplan för naturreservatet Maltesholm i Kristianstads kommun

1. Syftet med reservatet

Syftet med reservatet är att

1. Bevara en av Sveriges rikaste bokskogar med en stor andel död ved i olika former.
2. Främja utvecklingen av skogen mot en prägel av naturskog i hela reservatet och säkerställa en gynnsam miljö för alla de sällsynta och rödlistade organismer som är knutna till denna miljö.
3. Bevara de källdrag och bäckar som delvis präglar områdets flora och fauna.

Splbes031014

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Postgiro/Bankgiro	E-post	www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	040-25 20 00 vx	040-25 22 55	6 88 11-9	lansstyrelsen@m.lst.se	www.m.lst.se
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	044-25 20 00 vx	044-25 22 55	5050-3739		

2. Beskrivning av området

2.1 Administrativa data

Namn	Maltesholm
Objektnummer	xxx
Skyddsform	Naturreservat
Beslutsdatum	2003-10-14
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen
Internationella åtaganden	EU:s nätverk Natura 2000, SE0420202
Län	Skåne
Kommun	Kristianstad
Församling	Östra Sönnarslöv
Vegetationszon	Nemoral zonen (sydvästsvenska lövskogsregionen)
Naturgeografisk region	Nr 8, Nordöst-Skånes skogslandskap
Läge	NO-sluttning av Linderödsåsen, öster om Maltesholms slott
Kartblad	Topografiska kartan: Tomelilla 2D NO Ekonomiska kartan: 2D 9h Maltesholm (02397)
Gränser	Området är skrafferat och markerat med heldragen linje på kartan, "Översiktskarta"
Dikningsföretag	–
Arealer	29 ha land. Markslag: • 28 ha lövskog • 1 ha barrskog
EU-prioriterade naturtyper och arter	Naturtyper: 9130, 9020 och 9080 Arter: mindre flugsnappare
Planförfattare	Ulf Arup

2.2 Historik och nuvarande markanvändning

Maltesholms slott, till vilken marken tidigare hörde, anlades 1635-38 av Malte Juel, vilken också givit sitt namn åt platsen. Hans maka Anna Ramel ärvde marken som vid hennes morfars, Henrik Brahe, död 1587 styckats från Vittskövle. Slottet fick sin nuvarande utformning av Hans Ramel, son till Malte Ramel, vid en

ombyggnad år 1780. Hans Ramel utformade parkanläggningarna och lät bygga den monumentala Höge väg, som delar reservatet i två delar.

Till sätesgården hörde under 1600- och 1700-talet åkermark, slåttermark och skog av främst bok och ek. Därtill ägde Maltesholm ett stort antal gårdar och hus vilka utarrenderades på olika sätt. Det fanns dels frälsebönder som bebodde arrendegårdar, dels husmän som bodde i gathus i byarna eller i torp i skogarna. Förutom dessa personer med speciella uppgifter anställda vid sätesgården fanns t.ex. en skogvaktare ända sedan slottets tillkomst på 1600-talet. Hans uppgift var framför allt att vakta skogen mot vedtjuvar. I skogen gick även grisar på ollonbete, men de gick även på efterbete på åkrarna. Fram till 1800-talet var det ollonsvinen som inbringade den största inkomsten från skogarna. Svinen försvann dock från Maltesholm kring 1930. Ett egentligt skogsbruk kom igång först i mitten av 1800-talet. I delar av reservatet har ett visst skogsbruk bedrivits i modern tid och gallringar har gjorts så sent som 1988. Delar av skogen i reservatet är dock mycket gammal och har mycket lång skoglig kontinuitet. Området inköptes 1991 av Staten för avsättning som naturreservat. Sedan inköpet av marken har inget skogsbruk bedrivits, men enstaka gamla bokar har tagits ned utmed Höge väg, i syfte att skydda vägen. Dessutom har, enligt överenskommelse i köpekontraktet, en av de tidigare barrplaneringarna tagits ned.

Före slottets tillkomst fanns ett par mindre gårdar, Toaröds hus, strax intill. Dessa är omnämnda i skrift från 1400-talet, men byn härstammar troligen åtminstone från vikingatiden. I trakten finns dock rikligt med fornlämningar från bronsåldern.

2.3 Översiktlig beskrivning av områdets bevarandevärden

2.3.1 Biologiska, geovetenskapliga och kulturhistoriska bevarandevärden

Området utgörs av en huvudsakligen NO-vänd sluttning på Linderödsåsens NO-sida öster om Maltesholms slott. Den svagt till starkt sluttande åsbranten är klädd med gammal bokskog på mycket näringsrik mark med fläckvis kalkpåverkan. Skogen är rik på död ved och gamla träd varför de biologiska värdena är mycket stora med osedvanligt rik flora, fauna och svampförekomst. Drygt 150 rödlistade organismer inom olika organismgrupper är kända från området runt Maltesholms slott och ett mycket stort antal av dessa finns inom reservatet. De geologiska värdena är mindre, men berggrunden ger förutsättningarna för den rika floran och faunan i området. Inom reservatet finns ett par fornlämningar, men trakten är generellt mycket rik på fornlämningar, framförallt från bronsåldern. Dessutom

delas reservatet av Höge väg, en monumental, på stenmurar upphöjd väg, som byggdes 1775-1824. I anslutningen till vägen finns även flera minnesstenar. Vägen ingår dock inte i reservatet, utan delar det i två delar.

I skogen SO om slottet finns speciellt många fornlämningar från bronsåldern med bl.a. en boplats, flera fornåkrar och högar. Detta område genomkorsas även av flera hålvägar. Flertalet av dessa lämningar ligger dock utanför reservatet, men några fornlämningar finns även inom reservatets gränser. I slutningen ca 400 m NO om slottet finns t.ex. en hällristning och flera skålgrops-lokalerna. Vidare förekommer en skärvestenshöj i reservatets södra del, i anslutning till bäcken.

Hela reservatet är mer eller mindre klätt med skog, även om vissa partier gallrades kraftigt 1988. Skogen utgörs huvudsakligen av bokskog, som närmast godset och Höge väg är mycket gammal med träd upp till ungefär 250 års ålder. Gamla kartor och dokument tyder på att åtminstone delar av reservatet har mycket lång skoglig kontinuitet, åtminstone tillbaka till början av 1600-talet. Enligt de första kända anteckningarna från området 1639 var åtminstone Lyckes håla (den äldsta delen av bokskogen strax N om Höge väg) *ett vilt, eländigt ställe ständigt höljt i skugga*, vilket tyder på att området var täckt av skog. Alla tillgängliga kartor av senare datum visar sedan på en fortsatt trädbeklädnad i större delen av området. I reservatet fanns även tidigare två mycket grova bokar bredvid varandra, kända som Adam och Eva. De ansågs vara Sveriges största bokar. Eva blåste ned redan 1912, men Adam stod kvar till 1967. Adam var då ca 325 år gammal. År 1915 uppmättes trädet till 44 m höjd, 169 cm i diameter och 5,7 m i omkrets i brösthöjd. Kvar finns nu bara en högstubbe. På fuktig mark dominerar ask och klibbal, men här och var finns även inslag av lönn, ek och sykomorlönn. I norra och södra delen gjordes under 1900-talet ett par barrplanteringar, men en av dessa är avverkad. Genom reservatet rinner flera mindre bäckar och några mindre källflöden springer också fram ur slutningen. Fläckvis är de brantare partierna översilade och här och var finns kärr utbildade.

Reservatet ligger på gränsen mellan Linderödsåsens urbergshorst och Kristianstadsslättens kritområde, just på nedre delen av horstens förkastnings-brant. Berggrunden på åsen utgörs av finkornig gnejs och gnejsig granit, men fläckvis förekommer näringsrikare, hyperstenförande bergarter av kvartsmonzonit och kvartsmonzodiorit. Jordarterna i området består till största delen av sandig morän, till stor del bestående av kalkfragment från kritberggrunden i nordost. Detta ger moränen en mycket hög kalkhalt, vilket präglar såväl grundvattnet som

markförhållandena och floran i området. Brunjord dominerar i hela området och boniteten är mycket hög.

Vegetationen är också präglad av den höga näringshalten och kalkpåverkan. Bokskogen är av högört-typ (2.2.2.3) med hög rikedom på örter och gräs. Närmast norr om Höge väg breder den rödlistade månviolen *Lunaria rediviva* (VU) ut sig och tränger undan alla annan vegetation. I de delar av sluttningen, där inte allting kvävs av månviolen, dominerar skogsbingel, myskmadra, lundslok, lundstjärnblomma, gulplister, lundgröe och ramslök. Alla arterna indikerar en utomordentlig näringsrikedom. Vidare finner man de näringskrävande arterna trolldruva, stinksyska, lundelm, långsvingel, häxört, tandrot och sårläka. Sluttningens buskskikt är måttligt utvecklat, tätast kring fuktdragen, och består av druvfläder, fläder, lönn och bok.

Sydöstra delarna av sluttningen är i genomsnitt torrare och har en mindre extrem vegetation där harkål, bergdunört och lungört är markanta inslag. Vidare finner man t.ex. den rödlistade skogsveronikan *Veronica montana* (NT), nässelklocka, skogsskräppa och skärmstarr. I nordost finner man ytterligare en rödlistad art, nämligen kal knipprot *Epipactis phyllanthos* (NT). I sluttningens lägre delar breder källdrogen ut sig och övergår längst ner i en rad, ofta ganska stora kärr. Här utgörs skogen av örtrik askskog (2.2.3.4) eller sumpalskog av örttyp (2.2.4.3). Dessa domineras flerstädes av kraftiga och täta strutbräkenbestånd.

I norra delen av området finns en liten granplantering insprängd i bokskogen. Dessutom finns söder om Höge väg, närmast öster om Y-korsningen på Höge väg, ett mindre bestånd med medelålders lärk. Öster och söder om detta bestånd rinner en bäck och i anslutning till bäcken finns bokskog av högört-typ (2.2.2.3) samt inslag av örtrik askskog (2.2.3.4) och sumpalskog av örttyp (2.2.4.3). Här förekommer bl.a. vitskråp. Längst i öster i skogsbrynet SV om fyrvägs-korsningen, står även tre gamla ekar, delvis omgivna av främmande barrträd, ev. douglasgran.

Under hösten 1989 gjordes flera undersökningar i avsikt att lokalisera och avgränsa de mest värdefulla områdena i Maltesholmsområdet. De undersökta organismgrupperna var lavar, mossor, skalbaggar och landmollusker. Dessutom gjordes en vegetationskartering. Denna omfattade dock ett område som var större än nuvarande reservat och visade på att stora biologiska värden även finns utanför den nuvarande reservatsgränsen. Vegetationskarteringen har återupprepats 2002 och urskiljda vegetationstyper har angivits enligt habitatdirektivets klassificering.

När lavfloran gjordes söktes rödlistade och andra sällsynta arter, men ingen fullständig lista upprättades. Att lavfloran i området är intressant är känt sedan länge och flera sällsynta arter är påträffade runt slottet. Framför allt är det den gamla bokskogen som hyser rödlistade och sällsynta arter. Här finns bokvårtlav *Pyrenula nitida* (NT), *Lecanora glabrata* bokkantlav (NT), rosa lundlav *Bacidia rosella* (NT) och stiftklotterlav *Opegrapha vermicellifera* (NT). Andra ovanliga arter på bok är skuggkranslav *Phaeophyscia endophoenicea*, mångfruktig blemlav *Phlyctis agelaea* och olivklotterlav *Opegrapha viridis*. På ask finns även storknopplav *Biatora sphaeroides* (NT). På de gamla ekarna längst i SV sydost om fyrvägs korsningen finns dessutom skuggorangelav *Caloplaca lucifuga* (NT), gammelekslav *Lecanographa amylacea* (VU) och grå skärelav *Schismatomma decolorans* (NT). Ytterligare fyra rödlistade arter finns strax utanför reservatet.

Mossfloran är inte heller fullständigt känd men vid inventeringen redovisades alla arter som hittades, totalt 77 arter. Ytterligare arter har hittats vid senare besök. Flertalet av mossorna är knutna till de fuktigare översilade delarna liksom bäckdragen. I övrigt är mossfloran relativt fattig. Av de rödlistade arterna hittades skånsk sprötmossa *Eurhynchium schleicheri* (NT) och västlig husmossa *Loeskebryum brevirostre* (VU). Tidigare är även bokfjädermossa *Neckera pumila* (NT) funnen på de gamla bokarna i skogen men arten har inte setts sedan 1986. Den kan dock fortfarande finnas kvar, men då i ringa mängd. Andra ovanliga arter som noterades var *Amblystegium tenax*, *Fissidens pusillus* och *Dichodontium pellucidum* på sten i källflöden och bäckar samt källtuffmossa *Cratoneuron filicinum* och kamtuffmossa *Palustriella commutata* i kalkpåverkade källflöden.

Svampfloran är relativt välinventerad. Carlstedt (1987) noterade ca 250 storsvampar inom området, men en rad andra mykologer har även botaniserat i området och bidrag till att artlistan kunnat göras ännu längre. En lång rad av rödlistade arter är funna i Maltesholm, men det är något oklart hur många av dessa som är funna inom reservatet. Totalt sett är minst ett 40-tal rödlistade svampar funna i Maltesholmsområdet som helhet. Bland de som säkert finns i området är följande arter: bronssopp *Boletus appendiculatus* (NT), bläcksopp *B. pulverulentus* (VU), gransotdyna *Camarops tubulina* (VU), rödfotad nagelskivling *Collybia erythropus* (NT), grå kantarell *Craterellus cinereus* (NT), flockig puderskivling *Cystolepiota adulterina* (VU), skinntagging *Dentipellis fragilis* (NT), grönpucklig tråding *Inocybe corydalina* (NT), sydlig sotticka *Ischnoderma resinosum* (NT), skarp rökriska *Lactarius acris* (NT), igelkotttröksvamp *Lycoperdon echinatum* (NT), gulfotshätta *Mycena renati* (NT), grenticka *Polyporus umbellatus* (VU), dystersopp *Pophyrellus porphyrosporus*

(NT), kortfotad kremla *Russula curtipes* (NT), solkremla *R. solaris* (NT), fjällsopp *Strobilomyces strobilaceus* (NT), kastanjesopp *Gyropus castaneus* (NT) och klubbdyna *Podostroma alutaceum* (DD).

Landmolluskerna är genom ett par arbeten välinventerade och känd som ovanligt rik. Totalt är 61 landlevande molluskararter kända från Maltesholm. Det är mer än hälften av landets alla arter, vilket sannolikt gör Maltesholm till Sveriges främsta mollusklokal. Bland dessa arter finns fyra som är upptagna på den nationella rödlistan, nämligen östspolsnäcka *Bulgarica cana* (VU), *Spermodea lamellata* (NT), bukspolsnäcka *Macrogastera ventricosa* (NT) och tandsnäcka *Perforatella bidentata* (NT). Den förstnämnde är bara känd från tre lokaler i hela landet. Det är framför allt kombinationen av tillgången till kalk, fuktigt mikroklimat och lång skoglig kontinuitet som är gynnsam för den rika molluskfaunan.

Den i särklass rikast organismgruppen när det gäller kända arter i Maltesholm är skalbaggar. Rickard Baranowski inventerade 1982 skalbaggsfaunan och fann drygt 1200 arter, vilket är nästan 30 % av Sveriges alla skalbaggar. Det gör Maltesholm också till en av landets främsta skalbaggslokaler. Av dessa arter är flera mycket sällsynta och drygt 100 arter är upptagna på rödlistan. Reservatet utgör en begränsad del av det område som inventerades av Baranowski varför artantalet i reservatet är lägre än för hela Maltesholm. Reservatet utgör dock en kärna för krävande skalbaggar och en stor del av de rödlistade arterna är funna här. Av dessa kan nämnas liten lungörtsvivel *Ceutorhynchus pallidicornis* (EN), röd ögonknäppare *Denticollis rubens* (EN), humlekortvinge *Emus hirtus* (EN), större vedvivel *Cossonus parallelipedus* (VU), *Hapalaraea vilis* (VU), *H. pygmaea* (NT), *Meligethes czwalinai* (VU), *Opilio mollis* (VU), *Platycis cosnardi* (VU), *Plegaderus dissectus* (VU), trubbtandad lövknäppare *Athous mutilatus* (VU), *Atheta confusa* (NT), *Cicones variegatus* (NT), *Cryptophagus pallidus* (NT), *Hylis olexai* (NT), bredhövdad mögelbagge *Latridius brevicollis* (NT), *Nevraphes plicicollis* (NT), rakhorndyvel *Onthophagus nuchicornis* (NT) och *Plectrophloeus nubigena* (NT).

Fågelfaunan är inventerad genom projekt svensk fågelatlas och i Maltesholmsområdet är flera ovanligare arter funna. Några av dessa häckar följande arter regelbundet eller tillfälligt inom reservatets gränser: göktyta (VU), mindre flugsnappare (VU), mindre hackspett (VU) och skogduva (VU). Av dessa är mindre flugsnappare upptagen i fågeldirektivets annex 1. Dessutom vistas nötkråka (NT) periodvis i reservatet.

Någon däggdjursinventering förefaller inte att finnas. Det finns dock stora stammar av dovhjort och vildsvin (50–75 djur) området. Dessutom finns ett fåtal rådjur och älg förekommer mycket sällsynt och ses under vissa perioder inte på flera år.

2.3.2 Intressen för allmänheten

Slottsparken vid Maltesholms slott är tillgänglig för allmänheten och ett omtyckt utflyktsmål. Skogen i anslutning till slottet är mindre välbesökt eftersom egentliga stigar och skyltning in i området saknas. Brynen är dessutom ofta kantade av murar, stängsel eller höga avsatser från Höge väg. Med en ökad tillgänglighet och skyltning skulle antalet besökare öka och allmänheten skulle lättare kunna njuta av bokskogens skönhet, blommor, svampflora m.m.

3. Översikt av planerad markanvändning och skötsel

Hela reservatet är mer eller mindre skogsklätt, men bara på en del ytor har skogsbruk bedrivits. Större delen av skogen bör i framtiden få utvecklas mer eller mindre fritt. Det innebär att på all mark som inte är alltför blöt kommer bokskog att dominera och sannolikt kommer ask och klibbal att dominera i de blötare partierna. De barrplanteringar som finns i reservatet passar dåligt in i den i övrigt lövdominerade skogen och bör avverkas för att ge plats åt lövträd.

Naturreseptatet har delats in i ett stort och några mindre planeringsområden (se karta 1) med olika typer av skog.

- A – Skog

4. Mål och föreskrifter för planeringsområden

4.1 Planeringsområde A – Skog

Areal: 29 ha, varav delområde:

A1: 28,6 ha. Lövskog.

A2: 0,1 ha. Gamla ekar.

A3: 0,3 ha. Barrplanteringar.

Merparten av reservatet är skogsklätt, främst med bokskog, men även en del ask och al förekommer i fuktigare partier och längs med käll- och bäckflöden. Skogen

är som äldst i branten närmast norr om Höge väg och längs med skogsbrynet i västra delen av reservatet. I dessa delar finns gott om lågor, högstubbar och döende träd. I övriga delar är skogen yngre med liten andel död ved. Skogen bör här få utvecklas mer eller mindre fritt. Målet är en skog dominerad av bok där andelen död ved i olika former förekommer i rikliga mängder. Förutom bok, som kommer att dominera helt, kommer även inslag av lönn, sykomorlönn, ek och alm att förekomma. Sannolikt kommer inte granen att kunna hävda sig i reservatet, men skulle granuppslag förekomma bör dessa med jämna mellanrum röjas bort. Utmed vägen, Höge väg, får inte gamla träd tas bort så som gjorts tidigare, såvida de inte utgör en akut fara för trafikanter och fotgängare. Träden i anslutning till vägen kan inte anses utgöra något allvarligt hot mot vägens kvalitet eller kulturvärde. Om träd måste fällas ska det ligga kvar och inte fraktas bort utom på synliga fornlämningar, där de skall lyftas åt sidan. I fuktigare partier kommer ask- och klibbal att dominera och få utvecklas fritt. Även dessa partier ska innehålla död ved och eventuella granuppslag ska röjas bort.

I norra delen finns en liten granplanering, i söder en lärkplantering vid Höge väg och i skogsbrynet i SO-hörnet av reservatet finns inslag av utländsk gran. Gran- och lärkplanteringarna bör tas bort och ersättas med lövskog genom självföryngring. Runt ekarna i SO-hörnet bör den utländska granen tas bort och ytan som uppstår bör hållas mer eller mindre öppen för att ge utrymme åt ekarnas vida trädkronor. Även buskar runt ekarnas stammar och grenar från angränsande träd som skuggar ekstammarna ska röjas bort för att gynna de sällsynta lavar och insekter som är beroende av gamla solbelysta ekar.

Bevarandemål och gynnsam bevarandestatus

- Lövskogen ska med tiden uppnå hög ålder och lång skoglig kontinuiteten i alla delar.
- Skogen ska generellt vara en gynnsam växtplats för växter, insekter, kryptogamer och andra organismer med krav på lång skoglig kontinuitet, gamla träd och död ved.
- Död ved i form av lågor och högstubbar ska öka i de delar som nu saknar sådana element och dessa ingå som en naturlig del av skogen.
- På ett par platser ska ek gynnas så att de utvecklas mot eller behåller sin karaktär av vidkroniga träd med grov bark lämpliga för hotade lavar, svampar och insekter.
- Barrplanteringarna ska ersättas med lövträd genom självföryngring.

- Viltstammarna ska hållas i sådan numerär att markvegetation, d v s örter och mossor, inte skadas i någon större omfattning och att bökande vildsvin inte mer än marginellt skadar den känsliga marken och vegetationen i källdrag och kärr.

Skötsel mål och skötselåtgärder

- Skogen ska i stort sett få utvecklas fritt, men eventuella granuppslag skall röjas bort.
- Föryngring ska få ske på naturlig väg, något som inte är något problem inom området då luckor i skogen snabbt fylls med unga plantor.
- Frihuggning av ek ska göras i SO-hörnet av reservatet vid punkten markerad med C på bifogad karta (karta 1). Målsättningen är att ekarna ska vara helt fria fem meter utanför kronan.
- Gran och lärk ska på sikt ersättas med bok, lönn och ask. Gran och lärk kan tas bort och bok och avenbok kan föryngra sig på naturlig väg. Avverkningen av granen måste dock göras vintertid och med stor försiktighet eftersom stora naturvärden förekommer i anslutning till granplanteringarna. Körskador måste undvikas för att inte förändra hydrologin i området.
- Utmed allmänna vägar måste dock skogen regelbundet ses över och döda eller döende träd tas bort om de utgör en akut fara för vägtrafikanter.
- Jakt måste ske på dovhjort och vildsvin samt framtida stammar av annat vilt.

5. Friluftsliv och turism

Naturreseptatet är f n inte särskilt välbesökt av allmänheten. Besöksfrekvensen kan förväntas öka något efter reservatsbildningen. De stigar som finns i området är framför allt upp trampade av viltet i området.

5.1 Syfte

Reservatets syfte är primärt att skydda och utveckla den biologiska mångfalden, men det bör vara tillgängligt för allmänheten, främst för natursköna vandringar. Man bör kunna vandra från slottsparkeringen in i reservatet för att njuta av den vackra skogen.

5.2 Restriktioner

Friluftslivet får inte medföra slitage eller allmän nedskräpning och därför bör inga speciella anordningar för friluftslivet anläggas.

5.3 Information

Information om reservatet bör ställas upp vid reservatsgränsen 125 m OSO om slottskontoret (punkt B) öster om slottet. Där finns en utvidgning norr om vägen där två eller helst en skylt kan placeras. Informationen bör omfatta gällande föreskrifter för naturreservatet och de naturvärden som finns i reservatet.

Skylten/skyltarna bör ses över regelbundet och förnyas vid behov. En vägskylt med hänvisning till reservatet vid vägen mellan V. Vram och Ö. Sönnarslöv kan övervägas vid någon av infarterna till slottet. Uppsättning av informationstavlor och skyltar skall ske i samråd med Maltesholms Konsult och Förvaltnings AB.

5.4 Tillgänglighet, parkeringar

Reservatet är tillgängligt huvudsakligen från parkeringen vid slottet där även parkering kan göras på befintlig slottsparkering. Därifrån kan man nå hela reservatet till fots om passage ordnas över muren i anslutning till vägen vid punkt B. Anordnande av passage in till reservatet skall ske i samråd med Maltesholms Konsult och Förvaltnings AB.

5.5 Vägar, stigar och passager

Genom södra delen av reservatet löper Höge väg, som är en av infarterna till Maltesholms slott. Vägen ingår inte i reservatet men delar det i två delar. I norr gränsar reservatet mot en grusväg som allmänheten inte har tillgång till.

En mindre passage över muren i anslutning till vägen vid punkt B behöver anordnas. Inga andra passager är nödvändiga. På många ställen i reservatet är marken mycket blöt eller sumpig och svårframkomlig under stora delar av året. Eventuellt kan det därför vara lämpligt att leda besökare runt via en markerad stig. På så sätt undviks onödigt slitage i känsliga delar av reservatet.

5.6 Renhållning och sanitära anordningar

Det finns inga renhållnings- eller sanitära anordningar för allmänheten inom reservatet. Det är inte heller sannolikt att dylika kommer att behövas.

6. Jakt

Jakträtten innehas av slottsägaren och förvaltas av Maltesholms Konsult och Förvaltnings AB. Jakt bedrivs för närvarande på dovhjort och vildsvin inom fastigheten. Älg förekommer ytterst sällan. Både stammarna av vildsvin och

dovhjort hålls enligt uppgift från jaktansvarig under kontroll på en stabil nivå. Tramp och bökande av viltet har emellertid ökat jämfört med för tio till femton år sedan. Det utgör idag ett naturvårdsproblem eftersom det skadar framför allt örter och mossor, men även de mollusker och insekter som är knutna till växterna påverkas negativt. Stammarna av både dovhjort och vildsvin bör därför reduceras genom ett ökat jakttryck i förhållande till de djurtätheter som finns i idag.

7. Dokumentation och uppföljning

7.1 Årlig dokumentation av skötselåtgärder

Den enda årliga skötsel som krävs är översyn av träd i anslutning till Höge väg och som kan utgöra en akut fara för trafikanter och fotgängare.

7.2 Uppföljning av skötselmål

Uppföljning av skötselmålen utförs av den som praktiskt utfört olika typer av skötsel i naturreservatet. Ansvarig förvaltare bör följa upp skötselmål och skötselåtgärder tillsammans med de som genomför åtgärderna minst en gång vart femte år eller för den period som kan komma att gälla för regelbunden uppföljning av Natura 2000.

7.3 Uppföljning av bevarandemål

Uppföljning av prioriterade markslag, naturtyper och vegetationstyper utförs av länsstyrelsen och ska inledningsvis utföras efter fem år, sedan vart tionde år, eller för den period som kan komma att gälla för regelbunden uppföljning av Natura 2000.

7.4 Uppföljning av kostnader

Uppföljning av kostnader görs årligen av den som enligt avtal ansvarar för skötseln. Avrapportering sker årligen till länsstyrelsen.

8. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	När	Var	Vem	Prioritet	Finans
Avverkning av gran- och lärk-planteringar	2004-05	Delområden A3	Länsstyrelsen	1	Staten
Frihuggnings av ekar	2004	A2 (punkt C)	Länsstyrelsen	1	Staten
Stängselövergångar	2004	N om vägen 125 m OSO om slottskontoret (punkt B)	Länsstyrelsen	1	Staten
Uppsättning av reservatsskylt & förbudsskylt	2004	N om vägen 125 m OSO om slottskontoret (punkt B)	Länsstyrelsen	2	Staten
Röjning av träd och buskar	2004 och vid behov	A2 (punkt C)	Länsstyrelsen	1	Staten
Uppföljning av skötsel mål	Vart femte år	Delområde A2, A3	Länsstyrelsen		
Uppföljning av bevarandemål	Vart femte år	Hela reservatet	Länsstyrelsen		
Tillsyn av föreskrifter	Regelbundet	Hela reservatet	Länsstyrelsen		

9. Källor

9.1 Litteratur

- Carlstedt, H. 1987. På svampjakt i Degeberga. Gärds Härads Hembygdsförenings Årsbok 1987: 41–45.
- Arup, U. & Ekman, S. 1989. Hotade lavar i Maltesholm. Stencilerad rapport till länsstyrelsen i Kristianstads län. 2 pp.
- Baranowski, R. 1991. En inventering av skalbaggsfaunan vid Maltesholm. - Länsstyrelsen i Kristianstad. 80 pp.
- Billgren, T. (Red.). 1990. Boken om Östra Sönnarslöv. Maltesholm - Borrestad. Eget förlag. 291 pp.

- Brunet, J. 1989. Översiklig inventering av Maltesholm-skogens vegetation. - Stencilerad rapport till länsstyrelsen i Kristianstad.
- Cederberg, B. & Löfroth, M. 2000. *Svenska djur och växter i det europeiska nätverket Natura 2000*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Cronberg, N. 1989. Översiktlig inventering av mossor vid Maltesholm. Stencilerad rapport till länsstyrelsen i Kristianstad. 7 pp.
- Gärdenfors, U. 1983. Östspolsnäckan *Bulgarica cana* (Held), en pånyttupptäckt svensk art, samt en kort översikt av Sveriges clausiliider. Fauna och Flora, 78: 115–122.
- Gärdenfors, U. 1984. Snäckorna i naturvärden. Skånes Natur, Årsbok, 71: 149–158.
- Gärdenfors, U. 2000 (red.). *Rödlistade arter i Sverige 2000*. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.
- Gärdenfors, U. Maltesholms snäck- och snigelfauna. Manuskript.
- Lövgren, R. & Andersson, L. 2000. *Sydsvenska lövskogar och andra lövbärande marker*. Naturvårdsverket, rapport 5081.
- Malmberg Persson, K. 2000. Beskrivning till jordartskartan 2D Tomelilla NO. Sveriges Geologiska Undersökning Ae 135.
- Påhlsson, L. (red.) 1998. *Vegetationstyper i Norden*. TemaNord 1998: 510. Nordiska Ministerrådet, Köpenhamn.

9.2 Kartor

- Karta över Skåne 1684. Gerhard Burman.
- Berggrundskartan. 2D Tomelilla NO. SGU. 2001. Ser Af nr 213. Skala 1:50000.
- Jordartskartan 2D Tomelilla NO 2E Simrishamn NV. SGU. 2000. Skala 1:50000.
- Skånes berggrund. SGU. 1988. Ser Ba Nr. 437 Art. nr. 15. OffsetCenter AB, Uppsala.
- Skånes jordarter. Malmberg, D. E., Persson, K. & Persson, M. SGU. 2000. Ba 55. Skala 1:250 000.
- Ekonomiska kartan från 1933.
- Skånska rekognosceringskartan. Fältmättningsbrigaden 1812-1820. Lantmäteriet 1986.

9.3 Muntliga kontakter

- Gärdenfors, Ulf. Docent, ArtDatabanken, SLU.
- Hagen, Jan Peder. Jaktansvarig, Maltesholms Konsult och Förvaltnings AB.

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

BESLUT

15(15)

2003-10-14

511-37417-03
1290-223

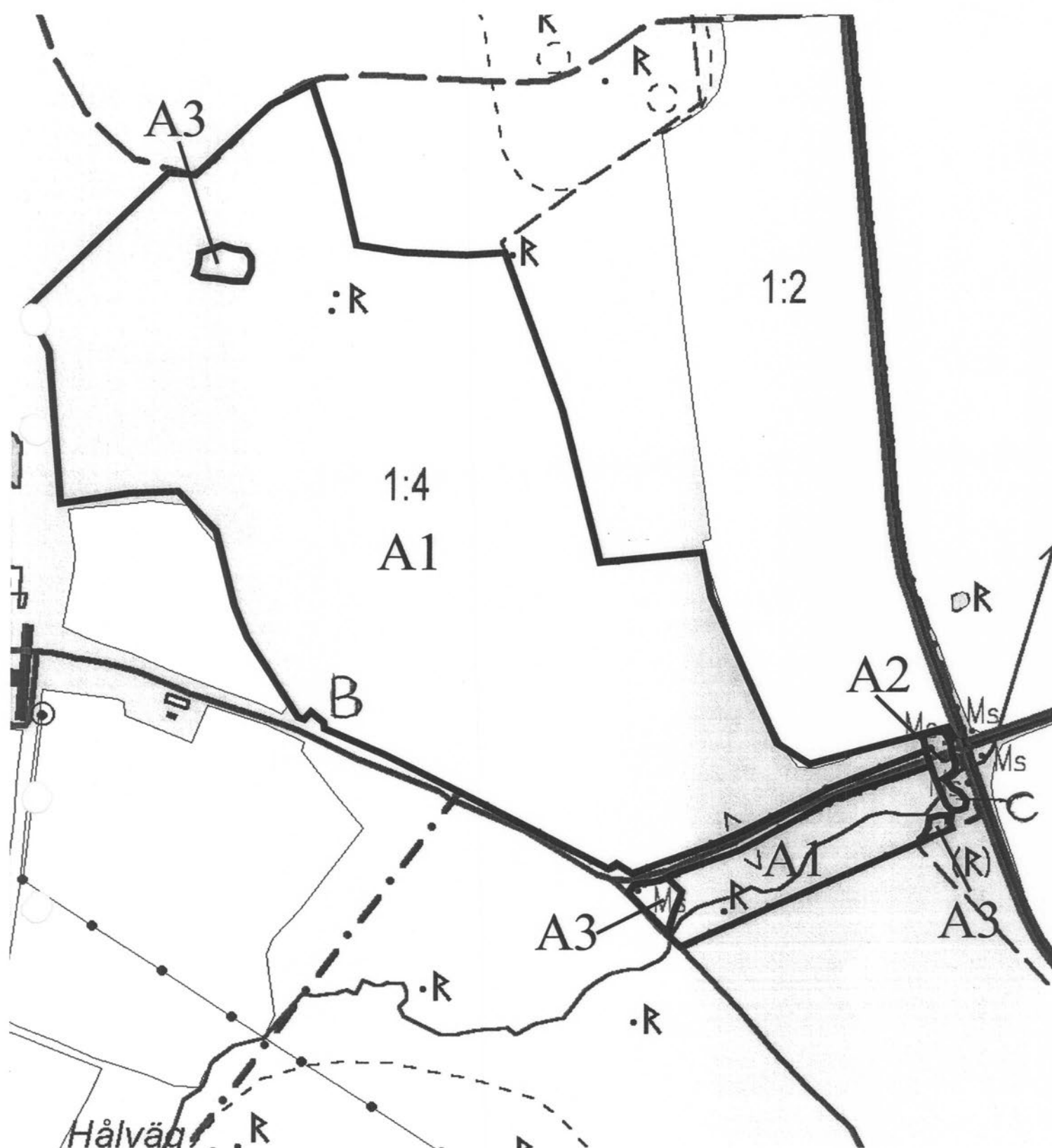
Larsson, Anders. Byrådirektör. Naturresursfunktionen, Länsstyrelsen i Skåne län.
Ljungbäck, Ulf. Fågelinventerare för Svensk Fågelatlas. Kristianstad.
Nerius, Sven. Tjänsteman. Kulturmiljöfunktionen, Länsstyrelsen i Skåne län.
Palmstierna, Jacob. Far till Niclas Palmstierna, ägare till Maltesholms slott.

Maltesholm, planeringsområden

Karta 1

511-37417-03

1290-223

A1: Lövsog (28,3 ha)
A2: Gamla ekar (0,1 ha)
A3: Barrplanteringar (0,3 ha)

0 100 200 300 400 500 meter

